

Šifra predmeta: KP-IZ-03	Naziv predmeta: Kanonsko pravo: Ženidba i različitost vjere		
Ciklus: Integrirani	Godina: V.	Semestar: ljetni (X.)	Broj ECTS kredita: 2
Status: Izborni		Ukupan broj sati: 15	
Odgovorni nastavnik/ci	Dr.sc. Ilija Marković		
Preduvjeti za upis:	- Poznavanje osnova latinskoga jezika kao i nekog modernog stranog jezika, (talijanski, njemački, engleski jezik) crkvene povijesti, dogmatike, fundamentalne teologije, posebno ekleziologije. - Poznavanje i razumijevanje IV. knjige Zakonika (Naučiteljska služba Crkve).		
Cilj (ciljevi) predmeta:	- Osposobiti studente za temeljno poznavanje i razumijevanje kanonskih normi glede ženidbi s različitosti vjere Zakonika kanonskoga prava iz 1983., (IV. knjiga: <i>Naučiteljska služba crkve</i> ; Poglavlje III.: <i>Zapreke pojedinačno</i> (kan. 1086; te Poglavlje VI.: <i>Mješovite ženidbe</i> (kann. 1124-1129;)). - Osposobiti studente za praktičnu primjenu kanonskih normi te drugih crkvenih smjernica, s obzirom na ženidbe kojima na putu stoji ženidbena zapreka različitosti vjere, u pastoralnom radu i praćenju mješovitih zaručničkih parova i supružnika.		
Tematske jedinice:	1. Uvod. Važnosti teme mješovitih ženidbi za Vrhbosansku nadbiskupiju. Pogled na različite statistike: sklopljeni i razvedeni brakovi u BiH, prisutnost muslimana u Europi i u BiH. Ženidbe s različitosti vjere u Vrhbosanskoj nadbiskupiji. 2. Povijesni pregled nastanka fenomena ženidbi između kršćana i nekrštenih: Sveto pismo, crkveni oci, Gracijan, Kodeks kanonskog prava iz 1917. 3. Povijesni pregled nastanka fenomena ženidbi između kršćana i nekrštenih: Drugi vatikanski sabor, M.p. <i>Matrimonia mixta</i> pape Pavla VI. 4. Ženidbe s različitosti vjere u važećoj kanonsko-pravnoj normativi: narav zapreke, uvjeti za podjeljivanje oprosta od zapreke, priprava mješovitih ženidbi, kanonski oblik sklapanja ženidbe, slavlje ženidbe. 5. Različitost vjere – teškoće i izazovi za pastoral Crkve: Sinoda biskupa o obitelji, <i>Relatio finalis</i> (2015.), postsinodalna apostolska pobudnica <i>Amoris laetitia</i> pape Franje (2016.).		

	<p>6. Smjernice krajevnog prava o ženidbama s različitosti vjere u dokumentima Biskupskih konferencija Njemačke, Italije i Španjolske.</p> <p>7. Smjernice BK BiH o mješovitim ženidbama: <i>Pastoralne upute o brakovima među kršćanima različitih ispovijesti</i> (1999.), <i>Direktorij za obiteljski pastoral Crkve u BiH</i> (2005.) i <i>direktorij za pastoral sakramenata u župnoj zajednici</i> (2008.).</p> <p>8. Brak i obitelj prema nauci Kur'ana.</p> <p>9. Brak i obitelj prema šerijatskom pravu: ugovorni karakter braka, vrste ženidbi, pravni preduvjeti za sklapanje ženidbe, oblik sklapanja ženidbe, prava i obveze supružnikâ.</p> <p>10. Brak i obitelj prema šerijatskom pravu: trajne i privremene ženidbene zapreke, ženidbe muslimana s nemuslimankom, razrješenje ženidbe prema šerijatskom pravu.</p> <p>11. Pogled u budućnost: realne mogućnosti, prijedlozi i izazovi za pravno-pastoralno djelovanje Crkve u Bosni i Hercegovini, posebno u Vrhbosanskoj nadbiskupiji.</p> <p>12. <i>Referati.</i></p> <p>13. <i>Referati.</i></p> <p>14. <i>Referati.</i></p> <p>15. Utvrđivanje i vrednovanje rada studenata. Studentska evaluacija rada na predmetu.</p>
<p>Ishodi učenja:</p>	<p>Znanje:</p> <p>Nakon uspješno završenog kolegija studenti će:</p> <ol style="list-style-type: none">1. upoznati povijesni razvoj fenomena mješovitih ženidbi te nastanak kanonske zapreke različitosti vjere: od svetopisamskih svjedočanstava, preko crkvenih otaca, Gracijanovog dekreta, Kodeksa crkvenoga prava iz 1917., smjernica Drugog vatikanskog sabora, do važećih odredbi Zakonika kanonskog prava iz 1983 i postsinodalne apostolske pobudnice <i>Amoris laetitia</i> pape Franje;2. upoznati norme/smjernice pojedinih europskih biskupskih konferencija o temi ženidbi s različitosti vjere, na poseban način ženidbe između katolika i muslimana;3. upoznati dokumente BK BiH koji obrađuju temu mješovitih ženidbi: <i>Pastoralne upute o brakovima među kršćanima različitih ispovijesti</i> (1999.), <i>Direktorij za obiteljski pastoral Crkve u BiH</i> (2005.) i <i>direktorij za pastoral sakramenata u župnoj zajednici</i> (2008.);4. upoznati izazove i teškoće s kojima se moraju suočiti zaručnici čijem sklapanju ženidbe stoji na putu zapreka različitosti vjere, ali isto promišljati će i o mogućim pozitivnostima koje mogu nositi sa sobom ovakve ženidbe kako za same supružnike tako i za župnu zajednicu, na poseban način u Vrhbosanskoj nadbiskupiji;5. usvojiti temeljne stavove i nauk šerijatskog prava o braku i obitelji.

UNIVERZITET U SARAJEVU – KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET OPIS predmeta	Obrazac SP2
	Stranica 3 od 4

	<p>Vještine: Studenti će biti upoznavanjem načela i smjernica iz kanonskog i krajevnog prava biti osposobljeni iste implementirati u pastoralnom radu: u pripravi i slavlju mješovitih ženidbi, te pastoralno praćenje obitelji u kojima supružnici ispovijedaju različitu vjeru.</p> <p>Kompetencije: 1. studenti će biti osposobljeni, kao budući župnici ili pastoralni djelatnici i suradnici, ponuditi pravno-pastoralno savjetovanje i pomoć mješovitim zaručničkim parovima odnosno supružnicima koji već žive iskustvo mješovite ženidbe; 2. moći će praktično primijeniti stečena znanja iz kanonskog prava u planiranju i izvođenju pastoralnih aktivnosti, posebno u pripravi i slavlju mješovitih ženidbi, te u pastoralnom praćenju mladih obitelji u kojima supružnici ispovijedaju različitu vjeru.</p>
Metode izvođenja nastave:	Predavanja i samostalni zadaci
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	Aktivnost na nastavi – 20% Referat – 30% Usmeni ispit – 50%
Literatura²:	<p>Obavezna: <i>Zakonik kanonskoga prava s izvorima</i>, Zagreb, 1996. <i>Kodeks kanonskog prava iz 1917.</i>, Zagreb, 2007. <i>BK BiH, «Pastoralne upute o brakovima među kršćanima različitih ispovijesti», 14. srpnja 1999., Vrhbosna 3 (1999.) 330-336.</i> <i>BK BiH, Direktorij za obiteljski pastoral Crkve u Bosni i Hercegovini</i>, Sarajevo 2005. <i>BK BiH, Direktorij za pastoral sakramenata u župnoj zajednici</i>, Sarajevo 2008. <i>FRANJO, apostolska pobudnica Radost ljubavi</i>, Zagreb, 2017.</p> <p>Dopunska: SINODO DEI VESCOVI – III ASSEMBLEA GENERALE STRAORDINARIA, «<i>Relatio Synodi. Le sfide pastorali sulla famiglia nel contesto dell'evangelizzazione</i>», 18 ott. 2014, AAS 106 (2014) 887-908.</p>

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

PAOLO VI., M.p. *Matrimonia mixta*, 31 mar. 1970, AAS 62 (1970) 257-263.

CONFERENCIA EPISCOPAL ESPAÑOLA – COMISIÓN EPISCOPAL DE RELACIONES INTERCONFESIONALES, «Orientaciones para la celebración de los matrimonios entre católicos y musulmanes en España», 23. rujna 1987., *BOCEE* 18 (1988.) 60-68.

Conferenza Episcopale Italiana, I matrimoni tra cattolici e musulmani in Italia. Indicazioni della Presidenza della Conferenza Episcopale Italiana, 29. travnja 2005., *NCEI* 5 (2005.) 139-165.

SEKRETARIAT DER DEUTSCHEN BISCHOFSKONFERENZ, Christen und Muslime in Deutschland, 23. rujna 2003., *Arbeitshilfen* 172, Bonn 2003³.

Esad DURAKOVIĆ, (ur.), *Kur'an s prijevodom na bosanski jezik*, Sarajevo 2004.

Mehmed BEGOVIĆ, *Šerijatsko bračno pravo. Sa kratkim uvodom u izučavanje šerijatskog bračnog prava*, Beograd 1936.

Matija BERLJAK, «Mješovita ženidba prema novom crkvenom Zakoniku», *Kateheza* 1 (1983.) 33-39.

Velimir BLAŽEVIĆ, «Mješovite ženidbe», *BS* 49/1-2 (1979.) 163-177.

Velimir BLAŽEVIĆ, «Stajalište i pastoralna skrb Katoličke crkve u pogledu mješovitih ženidbi», *Vrhbosna* 2 (1991) 225-232.

Velimir BLAŽEVIĆ, «Pravno-pastoralni osvrt i postupanje kod ženidbi između katolika i muslimana», M. ŠPELIĆ, (ur.), *Lex victrix in caritate*, Ljubljana 2013., 171-188.

Dražen KUTLEŠA, «Mješovita ženidba u Katoličkoj Crkvi», *Crkva na kamenu* 3 (2008.) 12-13.

Enes LJEVAKOVIĆ, «Bračna zajednica. Priprema, sklapanje, tradicija s islamskog aspekta», P. JURIŠIĆ, (ur.), *Dvoje njih bit će jedno tijelo. Zbornik radova s okruglog stola o braku i bračnoj zajednici iz perspektive vjerskih zajednica i civilnog zakonodavstva*, Sarajevo 2007., 33-46.

Tomo VUKŠIĆ, «Mješovite ženidbe u katoličanstvu, pravoslavlju i islamu (I). Pravno i pastoralno pitanje u međuvjerskim odnosima», *CUS* 42/1 (2007.) 81-95.

Tomo VUKŠIĆ, «Mješovite ženidbe u katoličanstvu, pravoslavlju i islamu (II). Pravno i pastoralno pitanje u međuvjerskim odnosima», *CUS* 42/2 (2007.) 227-243.